

Duitsland

Autobahn A3

Elten < > Passau

Deel 1 - De A3 van ABK Elten (grens) tot ABK Oberhausen (A2);

Deel 2 - De A3 van ABK Oberhausen (A2) tot ABK Koln Ost (A4);

Deel 3 - De A3 van ABK Koln Ost (A4) tot ABK Frankfurt (A5);

Deel 4 - De A3 van ABK Frankfurt (A5) tot ABK Biebelried (A7);

Deel 5 - De A3 van ABK Biebelried (A7) tot ABK Nurnberg (A9);

Deel 6 - De A3 van ABK Nurnberg (A9) tot Passau

Naar het begin van het document

Autosnelweg Elten naar Passau

De = 805 km lang.

Van de Nederlandse grens tot Passau.

 = Bundesstraße = Europaweg = Omleidingsroute.

- Dit gebied kenmerkt zich niet door allerlei landschappelijke bezienswaardigheden.
- De Rijn tot Emmerik levert mooie vergezichten op, is breed en zeer druk bevaren.
- Rechts de vrij steile Elterberg met Abdijkerk.

Km 2 Uitrit 2 Elten.	Elten.	
	Beek.	

- Na de 2de Wereldoorlog kwam Elten bij Nederland, maar werd in 1963 teruggegeven.
- Boven op de berg zeer fraai gerestaureerde abdij en de 73 m diepe Drusus put, volgens overlevering met blote handen gegraven in de Romeinse tijd tot het niveau van de Rijn.

Km 7 Uitrit 3 Emmerich.	B220 Emmerich.	
	N316 's-Heerenberg.	

Emmerich ± 35.000 inwoners.

- Industrie en handelsstad.
- Douanestation i.v.m. scheepvaart op de Rijn.
- Indrukwekkende hangbrug over de Rijn.
- Lengte 1181 m met vrije overspanning van 500 m.
-

Km 22 Uitrit 4 Rees.	Isselburg - Genderingen (NL).	
	B67 Rees - B57 Kalkar.	

Km 35 Uitrit 5 Hamminkeln.	B473 Bocholt.	
	B473 Hamminkeln - Wesel.	

Hamminkeln ± 62000 inwoners

- Bekend door de glas- en Keramische industrie.
- Ligt aan de monding van de rivier de Lippe die in de Rijn uitstroomt.

Km 49 Uitrit 6 Wesel.	 Schermbeck 	
	 Wesel 	

Wesel – Schermbeck ± 60.000 inwoners.

- Vanaf middeleeuwen een belangrijke handels en garnizoensstad.
- Gastvrij Wesel, deze erenaam verkreeg de stad in 1578 en deze benaming is nog steeds van toepassing.
- Vroeger hoorde Wesel bij het Hanzeverbond en was het de belangrijkste Hanzestad tussen Keulen en Amsterdam.
- Verantwoordelijk daarvoor was de gunstige ligging aan de Rijn en de Lippe.
- Tegenwoordig betekent deze ligging midden in het uitgestrekte, karakteristieke landschap van de Beneden-Rijn, gelegen aan de rand van het Ruhr-rivier,
- dat Wesel ook een geliefde bestemming voor recreatie in de onmiddellijke omgeving is.
- Was de belangrijkste Hanzestad tussen Koln en Hamburg
- Bekend om zijn oude verffabrieken;
- In oorlog vrij veel verwoest (± 70%).
- Veel gerestaureerde bezienswaardigheden, 15de eeuwse Willibroddom, 18de eeuwse Berliner Tor en de oude crypte uit ±1300 onder de nieuwe kerk St. Maria Himmelfahrt.

Km 52 Uitrit 7 Hunxe.	Hunxe.	
-----------------------	--------	---

   Hunxe. km 53	Hunxe km 53 	
--	---	---

km 59 Uitrit 8 Dinslaken-Nord.	 via de naar de 	
	Dinslaken.	

Dinslaken ± 50.000 inwoners.

- Gelegen aan noordkant Ruhrgebied.
- Meer dan 700 jaar oud stadje.
- Veel vakwerkhuisjes en een burcht uit de Riddertijd.

Km 63 Uitrit 9 Dinslaken-Hiesfeld.

 & naar de

Het Ruhrgebied

- De rivier de Ruhr ontspringt bij Winterberg in het Sauerland en komt bij Duisburg in de Rijn.
- Aan beide zijden van de Ruhr liggen bijzonder dikke en uitgestrekte kolenlagen.
- Vanaf 1838 was het mogelijk om door de bovenste mergellaag heen te komen.
- De Ier Mulvany is degene geweest die met schachtenbouw begonnen is (1855).
- Omdat er veel brandstof voorhanden was, is men ook begonnen met ijzer- en staalindustrie.
- Ondanks alle industrie ligt er toch nog onverwacht veel groen (parken, bossen, weiden) tussen de bijna aan elkaar gegroeide steden.

Duitsland Deel 2

Elten < > Passau

Deel 1 - De A3 van ABK Elten (grens) tot ABK Oberhausen (A2);

Deel 2 - De A3 van ABK Oberhausen (A2) tot ABK Koln Ost (A4);

Deel 3 - De A3 van ABK Koln Ost (A4) tot ABK Frankfurt (A5);

Deel 4 - De A3 van ABK Frankfurt (A5) tot ABK Biebelried (A7);

Deel 5 - De A3 van ABK Biebelried (A7) tot ABK Nurnberg (A9);

Deel 6 - De A3 van ABK Nurnberg (A9) tot Passau

Naar het begin van het document

Km 66 Uitrit 10 Autobahn Kreuz: Oberhausen.	3 2	Oberhausen - Hannover - Berlijn	3
--	--	--	--

Km 69 Uitrit 11 Oberhausen-Holten.	Holten.	3
---	----------------	--

Oberhausen ± 90.000 inwoners.

- Eerste stad in het Ruhrgebied als je van af Arnhem komt.
- Geen mooie stad wat gebouwen betreft.
- Voormalige kolenmijn "Oberhausen" is sinds 1931 in gebruik als tentoonstellingsmijn.
- Het nieuwe winkelcentrum gebouwd in oude industriegebouwen bevat 300 winkels.

Km 72 Uitrit 12 Autobahn Kreuz: Oberhausen-West.	3 42	42 Gelsenkirchen - Herne Deze snelweg loopt parallel aan de 2	3
Km 73 Uitrit 13 Oberhausen-Lirich.	U45 Niederhein-stadion.		3

Duisburg ± 630.000 inwoners.

- Bij Duisburg komt de rivier de Ruhr in de Rijn.
- Heeft het grootste rivierhaven complex ter wereld.
- Een rondvaart door de havens is zeer de moeite waard.
- Interessant is het 1823 m lange viaduct Berliner Brücke dat vanuit de binnenstad naar de buitenwijk Meiderich loopt.

- Bekend is de "Zoo", waar men kan zien hoe door terugfokken diersoorten verkregen zijn, die de oorspronkelijke - meestal uitgestorven-vorm benaderen.
- Verder een groot aquarium en een Dolfinarium.

Km 77 Uitrit 14 Autobahn Kreuz: Kaiserberg.	3	40 Moers - Venlo – Essen.	3
	40		

Km 85 Uitrit 15 Duisburg-Wedau	Sportpark Wedau.		3
	Duisburg.		

Het ontstaan van de Meren rondom Wedau

- In het jaar 1923 zijn aan de rand van de stad de grote meren ontstaan.
- Dit naar aanleiding van het uitgraven door kieswinning.
- Het moerasgebied was eigendom van de Graven von Spee.
- In de jaren 70 kwamen er grote baggers om de winning van kies te versnellen.
- In het jaar 2001 werd naar aanleiding van milieuactivisten gestopt met het uitbaggeren.

Km 90 Uitrit 16 Autobahn Kreuz: Breitscheid.	52	52 Düsseldorf – Essen.	3
	524	524 & B288 Krefeld.	

Bergische Land

- Gelegen tussen de Ruhr (noordgrens), de Sieg (zuidgrens), de Rijnvlakte (westgrens) en gaat in het oosten over in het hogere Sauerland.
- Vroeger geregeerd door de graven Von Berg.
- Noordelijkste deel van het Rijnlandse leisteenplateau.

- Gebied met veel neerslag, talrijke riviertjes en beekjes die grillige dalen in het plateau hebben uitgeslepen daardoor bergachtig aanzien ondanks de geringe hoogte tussen 250-450 meter.
- Recreatiegebied voor de stadsbewoners - overlast fabrieksrook vanuit Ruhrgebied.
- Ook veel vervuiling door industriële afvalproducten.
- De stuwmeren in het oostelijk deel van het Bergisches Land zijn van oorsprong aangelegd voor de watervoorziening van de industrie- en bevolkingsconcentraties nu ook veel gebruikt voor recreatieve doeleinden.
- Karakteristiek : talrijke vakwerkhuisen en de huizen in zgn. Bergisches Landstijl d.w.z. gevels en dak met leisteen (zwart) afgewerkt en wit met groene raam- en deur kozijnen.

Hösel. km 94

 3

Km 97 Uitrit 17

Autobahn Kreuz: Ratingen-Oost.

 3

 44

 44

Düsseldorf - Flughafen Ratingen

 3

Düsseldorf - Mettmann ± 760.000 inwoners.

- Zeer belangrijk als industrie- en handelsstad en tevens administratieve hoofdstad van dit gebied.
- Als winkelstad heel bekend met name dames couture en confectie.
- Moderne winkelstraten als Königsallee of Berliner Allee met daar tussen een super modern overdekt winkelcentrum met veel glas en messing, terrasjes en restaurants.
- In de kleine "Altstad" worden in november en december de kerstmarkten gehouden.
- Dichter Heinrich Heine is er geboren (1797 - 1856).
- Goethe, Brahms en Schumann hebben er gewoond.
- Na bovengenoemde uitrit wordt het dal van de Düssel gepasseerd.

Het oostelijk deel hiervan heet Neanderthal

- Genoemd naar de (kerkleider) dichter Joachim Neander die hier van 1650 - 1680 vaak verbleef.
- In dit dal vond J.C. Fuhlrott in 1856 in een steengroeve de overblijfselen van mensen uit de ijstijd.
- Aan de hand van deze beenderen heeft men de "homo-neandertalensis" gereconstrueerd.
- Deze mensen waren ongeveer 1.60 m lang en 40 tot 50 jaar oud de vondsten zijn ondergebracht in het Landesmuseum in Bonn.
- Het Neandertal valt onder de natuurbescherming.

Km 101 Uitrit 18 Mettmann.	 Wuppertal.	
	 Düsseldorf.	

- In juli 2000 werd er een sensationele ontdekking in de omgeving van Mettmann gevonden.
- Het uitgravingteam Dr. Schmitz en Dr. Thissen vonden na lang zoeken de originele vindplaats van de Neanderthalers.
- Ze ontdekten dat het jukbeen van de Neandertaler exact paste op de gevonden schedel.

Km 109 Uirit 19 Autobahn Kreuz: Hilden.	 	 Wuppertal - Düsseldorf – Neuss	
--	--	--	---

Wuppertal ± 387000 inwoners.

- De stad ontstond in 1929 door samenvloeiing van de steden Barmen, Elberfeld, Cronenburg, Ronsdorf, Vohwinkel en Beyenburg.
- De stad is in het bezit van een van de merkwaardigste openbare vervoermiddelen ter Wereld.
- Het is een zweefbaan over de rivier de Wupper de hangende tram ("Schwebbahn") die een afstand van ruim 13 km overbrugt in 34 min. op een hoogte van 10 m.

- Gebouwd in 1901 en het transportmiddel heeft nog nooit een mensenleven gekost!
- De enige die ooit uit de Bahn viel was in 1950 een jonge Olifant die tijdens een transport uit de Bahn viel en er ongewond vanaf kwam!

Rivier de Wupper

- Ontspringt in het Ebbe-gebergte als de Wipper, bij het Radevormwald verandert de naam in Wupper heeft een lengte van 118 km en stroomt bij de stad Leverkusen in de Rijn.
- Het water van deze snelstromende rivier die een verval heeft van 391 meter over de volle lengte wordt gebruikt voor de aandrijving van machines doch ook voor de opwekking van elektriciteit (o.a. door opstuwing).
- De stad Wuppertal heeft uiteraard zijn naam aan deze rivier te danken.
- Bekend in deze plaats is de hangende tram ("Schwebebahn") die een afstand van ruim 13 km aflegt in 34 min. op een hoogte van 10 m.

Talsperre

- De talsperre ligt in de Staddriehoek van Remscheid, Radevormwald en Hückeswagen.
- De talsperre dient om de waterstand van de rivier de Wupper te regelen.
- De talsperre heeft een inhoud van 9,9 miljoen³ water.
- Met de bouw werd in 1982 begonnen en kwam in 1987 klaar.

 Ohligser Heide. km 113	Ohligser Heide. km 113 			
Km 117 Uitrit 20 Solingen.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">B8 Hilden.</td> <td rowspan="2" style="text-align: center; vertical-align: middle;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">B229 Solingen.</td> </tr> </table>	B8 Hilden.		B229 Solingen.
B8 Hilden.				
B229 Solingen.				

Solingen – Langenfeld

± 180.000 inwoners.

- Bezienswaardig is o.a. de spoorbrug over de rivier de Wupper op een hoogte van 107 meter en daarmee de hoogste spoorbrug van Duitsland.
- Bekend door de messen- en scharenindustrie .
- Reeds in de middeleeuwen maakte men hier gebruik van de kracht van de snelstromen de riviertjes in het Bergisches Land.
- Men koppelde slijpstenen aan een water molen en gebruikte deze o.a. voor het slijpen van zwaarden die werden geleverd aan de hoofden van de toenmalige koninkrijken.

Km 118 Uitrit 21 Autobahn Kreuz: Langenveld.	1 A542	A542 Aansluiting met de 59	3
---	---	---	--

Km 125 Uitrit 22 Opladen.	Opladen – Leverkusen.	3
----------------------------------	------------------------------	--

- Ingeklemd tussen de vuilverbranding fabriek en het sportpark ligt het Autobahn Kreuz.

Het bekendste bouwwerk aan de A3 komt na het kruispunt te zien (Bayerwerken)

- Eerst na de bouw van de autobaan over de Rijn werd het een echt Autobahn-Kreuz.
- In 1932 werd met de bouw van de A3 begonnen (Köln/ Düsseldorf) en in 1928 met de bouw van de A1 (Wuppertal/Ruhrgebied/Berlijn).
- Het stuk Leverkusen/Köln/Mülheim was in 1962 6 sporig.
- De autobaan over de Rijn werd in 1965 geopend waardoor de stad een rustiger verkeersbeeld kreeg, later kreeg de A3 geluidswanden.

Km 127 Uitrit 23 Autobahn Kreuz: Leverkusen.	3 1	1 Köln - Bremen – Hamburg.	3
---	--	--	--

Km 129 Uitrit 24 Leverkusen.	Stadion "Bayeren Arena" U27 U51 aansluiting naar de B51	3
-------------------------------------	--	--

Leverkussen ± 162.000 inwoners

- Een van de markantste bouwwerken is het 122 meter hoge Verwaltungsgebäude van de firma Bayer AG.
- Ontstaan in 1930 door samenvoeging van enkele gemeenten.
- Genoemd naar de bekende plaatselijke apotheker Leverkus.
- De belangrijkste industrie zijn de "Bayer Werke" bekend vanwege de medicijnen, kleurstoffen, garens en fototechnische artikelen (Agfa).ungsgeb
- Prive bibliotheek van August von Kukulé met meer dan 630000 boeken waarvan er geregeld 7000 gebruikt worden;
- De boeken hebben onderwerpen als Chemie-pharmazie-biotechnologie e.a.

Km 133 Uitrit 25 Köln-Mülheim.	B8 Messe Köln Rhein Park.	
	B8 Köln Arena.	

Köln – Mülheim

- In Mülheim staan de grote fabrieken van de firma Feiten en **Guillaume Carlswerke**, die o.a. kabels maken voor hangbruggen.
- Aan deze gevlochten kabels worden de bruggen opgehangen.
- De kabels lopen over een staander een zgn. pylon.
- Voorbeelden hiervan zijn er vele o.a. de hangbrug bij Emmerich, de Severinbrücke bij Keulen evenals de Mühlheimerbrücke bij Keulen.
- Deze laatste is 708 meter lang en overspant de Rijn met kabels over een lengte van 315 meter.
- In 1881 had de heer C.F. Guillaume de gemeente Keulen voorgesteld een brug over de Rijn te bouwen, een hangbrug opgehangen aan kabels die de firma maakte.
- De gemeente deinsde echter voor de bouw van een hangbrug terug.
- Slechts enkele jaren later werd tussen de plaatsen Buda en Pest in Hongarije een brug over de Donau gebouwd die werd opgehangen aan door de firma Guillaume gemaakte kabels.

Km 136 Uitrit 26 Köln-Delbrück.	B506 Bergisch Gladbach.	
	B506 Mülheim Köln Arena.	

Köln

- Grootste stad van het Rijngebied.
- De stad ligt op beide oevers van de Rijn en is door 5 verkeers- en 2 spoorbruggen met elkaar verbonden.
- De oude stad ligt op de linkeroever.
- Één van de belangrijkste handelssteden van de Duitsland.
- In de oorlogsjaren werd de oude binnenstad voor 90 % verwoest.
- Het aantal inwoners was toen gedaald tot beneden 50.000.

- In 1948 werd met de herbouw begonnen vele oude gebouwen zijn in oude luister te herstellen.
- Het bekendste bouwwerk is de Dom, waarvan de bouw reeds in 1248 werd begonnen.
- Eigenlijk is er zonder onderbreking aan de kerk gewerkt door de eeuwen heen de bouwmeesters hebben in de fundamenten, pijlers, torenspitsen, kruispunten van schip en beuken en ramen 50 verschillende steensoorten gebruikt.
- De twee torens zijn 160 meter hoog.
- De grote klok in de domtoren werd in 1923 gegoten en is 25.000 kg zwaar en daarmee de grootste luidende/bewegen klok ter wereld.
- De klepel weegt 800 kg.

Men kan de toren via een trap met 500 treden beklimmen tot een galerij op 95 meter hoogte

Km 137 Uitrit 27 Autobahn Kreuz: Köln-Ost.	3 4	4 Siegen - Eisenach - Dresden.	3
---	--	--	--

Duitsland Deel 3

Elten < > Passau

Deel 1 - De A3 van ABK Elten (grens) tot ABK Oberhausen (A2);

Deel 2 - De A3 van ABK Oberhausen (A2) tot ABK Koln Ost (A4);

Deel 3 - De A3 van ABK Koln Ost (A4) tot ABK Frankfurt (A5);

Deel 4 - De A3 van ABK Frankfurt (A5) tot ABK Biebelried (A7);

Deel 5 - De A3 van ABK Biebelried (A7) tot ABK Nurnberg (A9);

Deel 6 - De A3 van ABK Nurnberg (A9) tot Passau

Naar het begin van het document

Km 141 Uitrit 28 Autobahn Kreuz: Heumar.	 	 Köln - Aachen - Heerlen. Vliegveld Köln-Bonn.	
---	--	--	---

Het Bergische Land

- De snelweg loopt ten zuiden van Keulen verder door het Natuurpark "Het Bergisches Land", dat hier de aanblik heeft van een "middelgebergte".
- Deze streek is "het" uitgaansgebied van de inwoners van de stad Keulen.
- Een onderdeel vane genoemd natuurpark is het links van de weg gelegen "Königsforst" een zeer bosrijke streek.
- Ook het gebied dat rechts van de autobaan ligt behoort tot het 2000 km² grote natuurpark.
- Dit gebied heet de "Wahner Heide" waarin het vliegveld van Keulen/Bonn is gelegen.

Km 3 Uitrit 29 Königsforst.	Natuurpark Bergischs land. Königsforst.	
------------------------------------	--	---

Köln - Königsforst

- Toegang tot de hierboven genoemde delen van het natuurpark Bergisches Land.
- Aan weerszijden van de weg grote campings waar vele Keulenaren een vaste standplaats hebben gevonden voor hun tent of caravan.
- Na ongeveer 12 km kruist de weg het riviertje de Agger, waarin direkt naast de weg het riviertje de Sülz uitmondt.
- In de omgeving van de plaat Siegburg stroomt deze zijrivier van de Sieg in de Sieg.
- Beide riviertjes ontspringen in het stuwmerengebied van het Sauerland.

   Königsforst. km	Königsforst. km 7 	
--	--	---

Km 10 Uitrit 30 Rösrath.	Rösrath - Vliegveld Köln – Bonn.	
--------------------------	----------------------------------	---

Rösrath

- Heeft een 1110 jarige geschiedenis maar bezit tevens het ultra moderne woonpark Scharrenbroich.
- In 1890 kwam de eerste treinaansluiting van Bensberg gefinancierd door het bergwerk de firma Reusch.
- Het Hammerwerk maakte metaal uit de gevonden bodemstoffen.

Km 18 Uitrit 31 Lohmar.	Lohmar.	
-------------------------	---------	---

Het Westerwald

- Het is een leisteengebergte gelegen tussen de rivieren de Sieg -Rijn en Lahn het is grotendeels een golvende hoogvlakte.
- Met hoogten tot 650 meter aantrekkelijk vakantiegebied met aan de westkant uitgestrekte bossen het gebied tussen de snelweg en de Rijn heet Natuurpark Rhein -Westerwald in het oostelijke gedeelte vindt men de "Westerwälder Seenplatte".
- Een complex van 7 meren resp. meertjes met name in het Rhein -Westerwald vindt men : Basalt, ijzererts, bruinkool, klei voor de keramiekindustrie en mineraalwater.

   Siegburg. km 20	Siegburg. km 20 	
---	---	---

Siegburg

- Gelegen aan de 131 km lange Sieg, een rechterzijrivier van de Rijn, met ± 37.000 inwoners.
- Chemische, metaal -, kunstzijde - en aardewerkindustrie.
- Regionaal museum (collectie Siegburger aardewerk).
- In oorsprong romaanse Servatiuskerk (ca. 1169) met rijke kerkschat.
- Op de St.-Michaëlsberg (181 m) een in 1064 door aartsbisschop Anno van Keulen gestichte benedictijnenabdij.

De ICE3 Köln Hbf tot aan Frankfurt

- De nieuwbouw van het treinbaantraject Köln > Frankfurt geldt als het grootste prestige bouwwerk van de Europese Hogesnelheidstreinen.
- Ongeveer in de buurt van Siegburg komen we voor het eerst de 300km per uur rijdende ICE3 te zien.
- De reistijd tussen Köln en Frankfurt wordt door de bouw van de ICE3 van 2 uur en 13 minuten terug gebracht naar 58 minuten;
- De Bahn heeft een supersnelle verbinding tussen de vliegvelden Köln/Bonn en Rhein/Main (Frankfurt).

• Lengte van de Bahn	• 222 km
• Over de vlakke grond	• 41,2 km
• Omringd door een wal	• 49,3 km
• Over bruggen	• 6 km
• Door tunnels	• 40 km
• Aantal bruggen	• 18
• Aantal tunnels	• 26
• Langste brug	• Hallerbachtalbrug 992 m
• Langste tunnel	• Schulwaldtunnel 4500 m
• Totale reistijd	• 58 minuten
• Hoogste snelheid	• 300 km/h
• Maximale steiging	• 40 promille
• In gebruik sinds	• December 2002
• Bouwkosten	• Ca. 8 miljard DM
• Frequentie gebruik	• 5 treinen per uur
• Aantal reizigers heden	• 11-12 miljoen
• Geschatte reizigers 2010	• 20-25 miljoen

Km 24 Uitrit 32 Autobahn Kreuz: Bonn/Siegburg.	3 A560	A560 Verbinding A565 Bonn A560 Verbinding naar de B8	3
---	---	--	--

Bonn / Siegburg ± 320.000 inwoners.

- Regerings -, universiteits- en Beethovenstad.
- Één van de 50 Romeinse vestingen langs de Rijn.
- Midden 18de eeuw liet keurvorst Clemens August prachtige paleizen en gebouwen bouwen en mooie pleinen en parken aanleggen.
- Vriendelijk aanzien door brede lanen en veel groen.
- Sinds 1949 is Bonn bondshoofdstad. (tot 2000)

Km 35 Uitrit 33 Siebengebirge.	Verbinding naar de B42 Rheinroute.	3
---------------------------------------	---	--

Het Siebengebirgte

- De naam is ontleend aan de rij van 7 van oorsprong vulkanische koppen, waarvan de Grosse Olberg met 463 m de hoogste is.
- Andere bekende toppen zijn : de Petersberg bij Königswinter en de Drachenfels aan de Rijnoever en 321 meter hoog (totaal 40 koppen).
- Het Zevengebergte vormt een natuurpark van 42 km² en valt reeds sinds 1836 onder de natuurbescherming.
- Er wordt vulkanisch gesteente aangetroffen zoals basalt en trachiet.
- In dit gebied zijn gesteenten gewonnen voor de bouw van de dom in Keulen.

Königswinter ± 35.000 inwoners

- Van ouds een der drukst bezochte plaatsen aan de Rijn.
- Uitgangspunt voor het Siebengebirge en de beroemde Drachenfels (321 m hoge rots waarop vroeg middeleeuwse burcht).
- Van hieraf een schitterend gezicht op het Rijndal.
- Volgens de sage vond een kwaadaardige draak op de Drachenfels zijn gewelddadig einde, waarbij zijn bloed langs de rots stroomde.
- Als herinnering hieraan noemt men de rode wijn, welke op de hellingen verbouwd wordt: Drachenblut.

Km 41 Uitrit 34 Bad Honnef-Linz.	Bad Honnef. Linz.	3
---	------------------------------	--

Bad Honnef - Linz ± 6.200 inwoners.

- Middeleeuws stadje met vele vakwerkhuisjes die bont gekleurd zijn.
- In de St. Martins Kirche goed bewaarde fresco's uit de 13de tot 16de eeuw.

Km 50 Uitrit 35 Neustadt (Wied)	Naturpark Westerwald	3
--	-----------------------------	--

   Ferntal km 51	3
--	--

Alleen een Kiosk Parkeerplaats Epgert km 54	 	3
--	---	--

Km 58 Uitrit 36 Neuwied.	B256 Neuwied – Andernach. B256 Altenkirchen – Wissen.	3
---------------------------------	--	--

Neuwied ± 70000 inwoners

- Deelstaat Rheinland-Pfalz nabij de monding van de Wied in de Rijn.
- Regionaal dienstverlenend en industrieel centrum met o.m. machinebouw-, metaal-, kunststoffen- en elektronica-industrie; winning van puimsteen.
- Regionaal-historisch museum, archeologisch museum (vondsten uit de IJstijd) en dierenpark. Brugverbinding (1978) met Weissenturm.
- Voormalig slot van de keurvorsten van Trier (1758–1762) met in de feestzaal rijk stucwerk van J. Zick (1760).
- Schilderachtige ruïne Altwied (slot in 1693 verwoest).
- In het stadsdeel Heinbach-Weis een in de 12de eeuw gesticht klooster met later verbouwde kloosterkerk en abtskapel uit 1219.
- De stad werd in 1653 gesticht door de graven van Wied en kwam dankzij de in een grafelijk edict (1662) vastgelegde geloofsvrijheid in korte tijd tot ontwikkeling. Later waren o.m. de immigratie van leden van de Broedergemeente (18de eeuw) en de ijzerwinning van belang.

Urbacherwald. km 63	 	3
----------------------------	---	--

Km 65 Uitrit 37 Dierdorf.	B413	Hachenburg.	3
	B413	Berndorf – Koblenz.	

Dierdorf

- Het gebied rechts van de weg wordt het "Kanenbäckerland" genoemd dit n.a.v. het feit dat hier veel keramiek- industrie wordt bedreven.
- De rijke lagen pijpaarde in de bodem zijn hieraan natuurlijk niet vreemd.
- De meeste Duitse bierpullen komen it dit gebied, doch er worden ook andere voorwerpen gemaakt die alle een grijs- blauwe kleur hebben en met een zoutoplossing geglazuurd zijn.
- Een algemene benaming is : Westerwälder Steinzeug.
- Het middelpunt van dit gebied is de plaat Höhrhausen, waar ook de enige Duits in 1839 gestichte vakschool voor de keramiekindustrie staat.

 Sessenhausen. km 71	Landsberg km 72 3
---	---

Km 78 Uitrit 38 Ransbach-Baumbach	Toeristisch route "Kännerbackerland".	3
--	--	--

- Vanaf Lahnstein volgt de route eerst (tot Nassau) het dal van de Lahn; vandaar loopt hij zuidwaarts naar Wiesbaden.
- Tot Bad Schwalbach rijdt u over een hoogvlakte, een tamelijk rechte weg met links en rechts akkers en weilanden.
- De Kannenbäckerstraße begint dus in Neuhäusel aan de B49 dat bereikbaar is vanuit Koblenz (de Rijn oversteken) of vanaf de snelweg Köln-Frankfurt (A3, afrit Montabaur).

Km 81 Uitrit 39 Autobahn Kreuz: Dernbach.	3	48 Koblenz – Trier.	3
--	--	---	--

Afslag naar Koblenz

 ± 20 km rechts ± 117.000 inwoners.

- Een van de grootste wijnhandelscentra aan de Rijn.
- belangrijk verkeersknooppunt.
- Een van de oudste steden, gesticht door Drusus in de Romeinse tijd.
- Dezelfde die in Elten op de Elterberg de 73 m diepe put liet graven.
- Toeristisch interessant door vele bezienswaardigheden.

Km 87 Uitrit 40 Montabaur	B255 Niederahr - B8 .	3
	B49 Montabaur - Koblenz.	

Montabauer ± 11.500 inwoners.

- Gelegen in het "Unterwesterwald" en aan de noordoost rand van het 530 km² grote natuurpark "Nassau".
- Tot 1217 heette het dorp Humbach.
- Aartsbisschop Dietrich II von Wied veranderde de naam na een kruistocht naar het Heilige Land te hebben gemaakt, in "Mons Tabor".
- Dit ter herinnering aan de gemaakte kruistocht en de berg der Verheerlijking bij Nazareth.
- In de volksmond is deze naam verbasterd tot Montabauer.

- Het slot werd gebouwd door aartsbisschop Richard von Greiffenklau in 1520.
- Het was toen bedoeld als een grensvesting van het aartsbisdom.
- Het huidige aanzien verkreeg het in latere perioden.
- De plaats ligt rond de 330 hoge basalt kegel waarop het slot staat; vanaf de autobahn te zien.
- In het centrum vele vakwerkhuisen.
- De Pfarrkirche is één van de oudste kerken van het Westerwald en reeds in 959 ingewijd.

 Heiligenroth. km 90	Montabauer km 88 Nenterhausen km 96	3
--	--	--

Km 97 Uitrit 41 Diez.	Aansluiting B417 Bad Ems.	3
	Aansluiting B8 Oude Bundesstrasse.	

Diez ± 11.000 inwoners.

- Ook wel Oranjestad genoemd i v.m. de historische banden met het Vorstenhuis Oranje – Nassau.
- Sinds 1924 "kurort", waar men de "Felke methode" toepast : een combinatie van modderbaden, gymnastiek en rust.

Km 106 Uitrit 42 Limburg-Nord.	B417 Limburg a.d. Lahn.	3
	B49 E44 Welburg.	

Limburg a/d Lahn ± 16.500 inwoners.

- Vanaf de snelweg heeft men uitzicht op oude stadsgedeelte, met op een hoogte de rivier de Lahn de Domkerk met 7 torens (St. Georgsdom) vanouds bisschopsstad.
- In de binnenstad vele oude vakwerkhuisen en panden.
- Naast de dom staat de oude burcht uit de periode 13de tot 16de eeuw.
- De stad is prachtig gelegen in het dal van de rivier de Lahn.

   Limburg. km 107	Limburg. km 107 3
---	--

Km 109 Uitrit 43 Limburg-Süd.	B417 Wiesbaden – Runkel.	
	U55 via B417 naar nr 44-45.	

Het Taunusgebergte

- Bij het oversteken van de rivier de Lahn werd het Westerwald verlaten en is het Taunusgebergte bereikt.
- Het gebied links van de weg is het Natuurpark Hochtaunus en rechts een deel van het park dat in het zuiden overgaat in het Rheingaugebergte bekend om de wijnbouw.
- Beide delen worden gescheiden door de dalen van Lahn en Ems een gebied dat "Goldene Grund" heet i.v.m. de vruchtbare bodem.
- Begrensd door de rivieren de Rijn, Lahn en Main.
- Het is het aan geneeskrachtige bronnen rijkste gebied van de BRD en is 75 km lang.
- Het grootste gedeelte bestaat uit een hoogvlakte met als hoogste punt de "Grosse Feldberg" - 880 m hoog (met zendmast).
- Het is inderdaad één groot natuurpark met vele wegen/wandelwegen en parkeerplaatsen.
- Het is voornamelijk een leisteengebergte doch er komen ook andere steensoorten voor o.a. basalt en kwartsiet.
- De wandelpaden zijn gemarkeerd door symbolen zoals o.a. een eikenblad, een vos, een reebok en andere.
- De bekendste badplaats in de Taunus is de stad Wiesbaden.

   Bad Camberg. km 123	Bad Camberg. km 123
--	--

Km 124 Uitrit 44 Bad Camberg	B8 Bad Camberg.	
	U57 via de B417 Idstein.	

Bad Camberg ± 7.500 inwoners.

- De plaats Bad Camberg ligt in het dal van de Emsbach.
- Het is een "Kneipp-kurort" sinds 1927.
- In het jaar 1821 werd hier de late priester/geneeskundige Sebastiaan Anton Kneipp geboren
- Hij hield zich bezig met de studie de natuurgeneeskunde met name de werking van geneeskrachtig water op gezonden en zieken (hydrotherapie).
- Het gaat hierbij om de prikkelende werking van overgietingen met koud water.
- Hij overleed op 17-6-1897 te Wörishofen.

Km 134 Uitrit 45 Idstein.	B275 Taunusstein.	
	U59 B417 naar Frankfurt.	

Idstein ± 9.000 inwoners.

- De plaats Idstein is links van de weg, schilderachtig gelegen in het dal van riviertje de Emsbach dat hier door de "Goldene Grund" loopt.
- Is eeuwenlang residentie geweest van de vorsten van Nassau.
- Op een hoogte in de plaats staat het uit de 17de eeuw stammende resident' slot vanaf de autoweg zichtbaar.
- Hierin is nu het Heimatmuseum gevestigd.
- Naast het slot staat de 45 m hoge "Hexen turm" die ons herinnert aan de tijd van de heksenvervolging.

Wiesbaden ± 280.000 inwoners.

- Eens hoofdstad van het hertogdom Nassau.
- En thans hoofdstad van het Bundesland Hessen.
- Wereldvermaarde badplaats.
- De Romeinen ontdekten deze geneeskrachtige bronnen reeds.
- 27 bronnen brengen hier al 2000 jaar lang geneeskrachtig water naar boven in een hoeveelheid van 500.000 liter per dag.
- Het water van enkele bronnen heeft een temperatuur van 67 graden.
- Het zijn de belangrijkste bronnen van de BRD.
- Door de bronnen is Wiesbaden wereldberoemd geworden.
- Een bekend uitzichtpunt bij de stad is de Neroberg, waarop de bekende Griekse kapel.

 Medenbach. km 149	Medenbach. km 149
--	--

Km 154 Uitrit 47 Autobahn Kreuz: Wiesbaden.	<div style="border: 1px solid blue; padding: 2px; display: inline-block;">1</div> <div style="border: 1px solid blue; padding: 2px; display: inline-block;">66</div>	<div style="border: 1px solid blue; padding: 2px; display: inline-block; margin-right: 5px;">3</div> Bad Homburg – Wiesbaden.	<div style="border: 1px solid blue; padding: 2px; display: inline-block;">3</div>
--	---	--	---

Mainz ± 190.000 inwoners.

- Gelegen bij de monding van de Main in de Rijn.
- Gesticht in het jaar 38 voor Christus door de Romeinen.
- Later in handen van de Franken die er een belangrijke stad en een kerkelijk centrum van maakten.
- Bonifacius was er de eerste bisschop.
- De eerste domkerk werd in 1009 ingewijd, doch brandde op de dag van inwijding af.
- Later herbouwd en in 1082 opnieuw afgebrand in 1239 werd een nieuwe dom ingewijd, doch in de 18de eeuw brandde ook deze uit.
- Werd opnieuw herbouwd doch bij de herovering door de Duitsers in 1793 werd de dom in brand geschoten.
- In 1804 kwam de herbouw gereed en is de kerk voor brand verder bewaard gebleven.
- De geboorteplaats van de uitvinder van de boekdrukkunst Johannes Gutenberg.
- Volgens de Duitsers is hij de uitvinder en niet de Nederlander Laurens Janszoon Koster te Haarlem.
- In het Gutenberg-museum ter plaatse is de eerste gedrukte Bijbel te zien (1455).
- In 1971 werd een Gutenbergbijbel verkocht voor 8 miljoen gulden.

Km 161 Uitrit 48 Raunheim.

B43 Raunheim – Kelsterbach.

 3

Duitsland Deel 4

Elten < > Passau

Deel 1 - De A3 van ABK Elten (grens) tot ABK Oberhausen (A2);

Deel 2 - De A3 van ABK Oberhausen (A2) tot ABK Koln Ost (A4);

Deel 3 - De A3 van ABK Koln Ost (A4) tot ABK Frankfurt (A5);

Deel 4 - De A3 van ABK Frankfurt (A5) tot ABK Biebelried (A7);

Deel 5 - De A3 van ABK Biebelried (A7) tot ABK Nurnberg (A9);

Deel 6 - De A3 van ABK Nurnberg (A9) tot Passau

Naar het begin van het document

Km 163 Uitrit 48 Dreieck: Mönchhof.	<div style="border: 1px solid blue; padding: 2px; width: 20px; margin: 2px;">3</div> <div style="border: 1px solid blue; padding: 2px; width: 20px; margin: 2px;">5</div> <div style="border: 1px solid blue; padding: 2px; width: 20px; margin: 2px;">6</div> <div style="border: 1px solid blue; padding: 2px; width: 20px; margin: 2px;">67</div>	<p>Begin van de 67 Mannheim – Heidelberg.</p> <p>Aansluitingen met de 5 Karlsruhe - Basel.</p> <p>Aansluitingen met de 6 Heilbronn - Nürnberg</p>	<div style="border: 1px solid blue; padding: 2px; width: 20px; margin: 2px;">3</div>
--	--	---	--

De rivier de Main

- De rivier de Main wordt gepasseerd.
- Links een raffinaderij die de ruwe olie d.m.v. een pijpleiding krijgt aangevoerd vanuit de Rotterdamse haven (Europoort).
- Direct over de rivier het Autobahndreieck Mönchhof.
- De volgende 10 km is een zeer interessant gedeelte van de A3.
- In de eerste plaats wordt het verkeer op dit traject evenals de overige snelwegen tussen Frankfurt, Wiesbaden en Darmstad door een "Verkeerscomputer" geregeld.
- In de Autobahnmeisterei bij het Autobahn Dreieck Rüsselsheim staat een computer opgesteld die het verkeer zo goed mogelijk over de diverse banen resp. mogelijk via andere routes in de omgeving verdeeld.
- Dit gebeurt d.m.v. zgn. wisselwegwijzers, die voor de knooppunten staan opgesteld.
- Deze computer wordt gevoed door in het wegdek aangebrachte kontakten, die de verkeersomvang aan de computer doorgeven.
- Dan aan de rechterkant van de weg de luchthaven van Frankfurt.
- Een imponerend complex van gebouwen direct naast de snelweg.

Km 167 Uitrit 49 Kelsterbach.	Kelsterbach B43 en de B40a	<div style="border: 1px solid blue; padding: 2px; width: 20px; margin: 2px;">3</div>
--------------------------------------	---	--

**Km 170 Uitrit 50
Frankfurt-Flughafen.**

Uitrit naar het Vliegveld

 3

Treinverbindingen

- Op het ondergrondse station van Terminal 1 stoppen de S-Bahnlijnen S8 en S9 en de Regional-Expresstreinen.
- Gedurende de dag rijden treinen van de S-Bahn elke 15 minuten naar Frankfurt Hauptbahnhof in de binnenstad en verder naar Offenbach am Main en Hanau.
- In de omgekeerde richting gaan ze via Rüsselsheim en Mainz naar Wiesbaden.
- De reistijd naar de Hauptbahnhof is ongeveer 14 minuten.
- Het treinstation van de luchthaven is gelegen tussen de snelweg A3 en de snelweg B43.
- Het is met een gesloten brug verbonden met Terminal 1. Aan het station stoppen uitsluitend langeafstandstreinen.
- Dit station met vier sporen werd gebouwd voor de Hogesnelheidslijn Köln - Rhein/Main en werd geopend in 1999.
- Momenteel wordt aan het het Airrail Center Frankfurt gebouwd boven het station.
- Het complex zal negen verdiepingen tellen met meer dan 8 hectare kantoorruimte, 550-700 hotelkamers, restaurants en detailhandel

Km 170 Uitrit 50 Frankfurt-Flughafen.	Uitrit naar het Vliegveld	
--	----------------------------------	---

Flughafen (informatie 2011)

- Luchthaven Frankfurt am Main (officiële naam: Flughafen Rhein-Main) is een grote luchthaven bij Frankfurt am Main en één van de grootste van Europa.
- Voor veel Duitse passagiers is het een belangrijk overstapvliegveld vanuit andere Duitse vliegvelden naar internationale bestemmingen in Europa en overzees.
- Met ongeveer 50 miljoen passagiers die jaarlijks naar of van Frankfurt reizen is de luchthaven wat betreft passagiers ongeveer net zo groot als Schiphol.
- Naast deze vijftig miljoen reizigers stappen er jaarlijks ook nog eens meer dan honderd miljoen passagiers over op de luchthaven van Frankfurt.
- Het aantal transit passagiers is enorm waardoor het vliegveld tot één van de belangrijkste knooppunten ter wereld behoort.
- Opmerkelijk is dat Frankfurt ongeveer net zoveel passagiers vervoert als Schiphol Amsterdam Airport maar hier slechts drie landingsbanen voor nodig heeft tegenover zes voor Schiphol.
- Hoewel Frankfurt voor veel Nederlanders een pittig stukje rijden is kan het toch de moeite waard zijn om te kijken wat de mogelijkheden zijn om een vakantie vanaf Frankfurt te laten beginnen. het aanbod van vliegtickets is enorm en als je met vier personen tweehonderd euro per persoon of meer kunt besparen op een vliegticket dan kan het al snel de moeite waard zijn.
- Wie geen zin heeft in een lange autorit voor of na de vakantie kan met de hogesnelheidstrein ICE tot aan de luchthaven reizen.
- Een andere optie is om een dag van tevoren al naar Frankfurt te reizen.
- Als je tijd hebt moet je zeker de binnenstad zelf bekijken, want die is ook de moeite waard.

[Hier vind je veel praktische informatie en tips over de stad Frankfurt.](#)

Frankfurt ± 980.000 inwoners. (bijnaam Bankfurt)

- Zeer belangrijke handelsstad, verkeersknooppunt voor alle verkeersstromen, bankcentrum van de eerste orde, belangrijke industriëleplaats.
- In de periode van de Karolingische tijd ligt het begin van de stad.
- De koningen van het Karolingische huis vestigden in het dorpje Franconofurde hun residentie.
- In 856 werd hier Lotharius II tot koning van het rijk der Karolingiers verkozen.
- Frankfurt bleef tot de tijd van Napoleon verkiezingsstad van de Duitse keizers en koningen.
- Deze verkiezingen vonden plaats in de domkerk, met de 95 meter hoge toren.
- In de tweede Wereldoorlog is de stad zwaar beschadigd, doch deze wonden zijn geheel herstelt.
- Belangrijke bezienswaardigheden zijn o.a. het Goethe haus - waar de dichter en wijsgeer zijn eerste meesterwerk maakte.

Bekende personen uit Frankfurt

- Johann Wolfgang von Goethe (dichter).
- Meyer Amschel Rotschild (oprichter van het bankiershuis).
- Simon von Bethmann (plaatselijke geldhandelaar en bankier).
- Johannes Gensfleisch zum Gutenberg (vestigde zich in Frankfurt).
- Georg Philip Telemann (componist was in Frankfurt kapelmeester).

Km 175 Uitrit 51 Frankfurt-Süd.	Voetbalstadion Walldorf.	3
--	---------------------------------	----------

Het bekende (Frankfurter) Worstje

- De specialiteit van de lokale keuken is waarschijnlijk de Frankfurter die het meest over de tong gaat.
- Dit beroemde worstje wordt bereid door een vliedsdun stukje darm te vullen met de beste kwaliteit varkensvlees.
- Daarna worden de echte Frankfurter boven een houtvuur gerookt.
- De fijnproever kan de imitatie onderscheiden.
- De Frankfurter was een van de sensaties van de Wereldtentoonstelling van 1893 in Chicago, en werd mede daardoor een succes aan de overkant van de ceaan.
- Na de Tweede Wereldoorlog is hij voorbijgestreefd door de concurrentie uit Hamburg, maar nog steeds is het worstje overal ter Wereld te koop.

Km 181 Uitrit 52 Autobahn Kreuz: Offenbach.	3	A661 Aansluiting met de A661	3
	A661	(zie alternatieve route)	

Km 182 Uitrit 52 Offenbach.	B459 Dietzenbach.	3
	B46 Offenbach.	

Offenbach ± 135.000 inwoners.

- Gelegen op de linker Main oever.
- Bekende industrie is de Roland-MAN drukpersfabrieken, o.a. de Telegraaf krantenpers is hier gemaakt!
- Bonte verzameling van voorwerpen uit alle delen van de wereld en alle tijden, waarin leer is verwerkt.
- Een andere belangrijke industrie is die van de firma Faber & Schleicher, die offsetmachines maken.
- Ter plaatse het Centrale Bureau van het Duitse Meteorologische Instituut.
- In 1934 opgericht als "Reichswetter dienst", in 1952 omgedoopt in "Deutsche Wetterdienst für Bundesrepublik Deutschland".

Balthasar Neumann

- Geboren op 30-1-1687 en overleden op 19-8-1753.
- Was de stadsarchitect in Würzburg.
- Enige van zijn bekendste werken zijn.
- Residenzschloss te Würzburg.
- Schloss te Bruchsal.
- Bedevaartskerk te Vierzehnheiligen (in de Fränkische Schweiz).

Km 188 Uitrit 53 Obertshausen.	Obertshausen.	
	Heusenstamm.	

Km 193 Uitrit 54 Hanau.	B45 Hanau.	
	B45 Rodgau.	

Hanau ± 88.000 inwoners.

- Vanaf hier loopt de toeristische Strasse **De Marchenland route**.
- In 1597 gaf graaf Philipp Ludwig II een groep Waalse protestantse vluchtelingen toestemming zich te Hanau te vestigen zij waren handwerkslieden o.a. goud en zilversmeden.
- Zij zijn de grondleggers van de edelsmeedkunst met wereldfaam in de stad.
- Het centrum van de stad is het marktplein waar het monument staat voor de in Hanau geboren gebroeders **Grimm**.
- Jakob Ludwig Karl geboren 4-1-1785 en Wilhelm geboren 24-2-1786 waren taalgeleerden en werkten samen aan o.a. het "Deutsche Wörterbuch" en het boek "Deutsche Sagen".
- Bekend door de "Sprookjes van de gebr .Grimm".

Deutsche Märchenstraße

- De Deutsche Märchenstraße begint in Hanau, de geboorteplaats van de broers Wilhelm en Jacob Grimm even ten oosten van Frankfurt.
- De sprookjes van Grimm werden beroemd over de hele wereld.
- Minder bekend is dat de gebroeders Grimm die verhalen niet zelf verzonnen.
- Als taalgeleerden schreven ze op wat er aan sprookjes onder het volk leefde en mondeling werd doorverteld.
-

Selig is der stadt waar ik mijn dochter weer vond sprak Karel de Grote, en vond zijn dochter in Seligenstadt weer terug.

   Weiskirchen. km 194	Weiskirchen. km 194
--	--

Km 198 Uitrit 55 Seligenstadt.	Seligenstadt. Rodgau.	
---------------------------------------	----------------------------------	---

Seligenstadt

- Lederwaren- en elektrotechnische industrie en brouwerijen.
- De zgn. Einharts-basiliek is de grootste bewaard gebleven Karolingische basiliek (ca. 840 voltooid, 11de -12de eeuw vergroot met een tweetorenfront).
- Marmeren barokhoogaltaar (1715), ontworpen door Maximilian von Welsch.
- Tot het weinige dat bewaard bleef van het benedictijnenkloostercomplex (ca. 830 door Einhart gesticht), waarvan deze kerk deel uitmaakte, behoren de prelatuur (1699; thans museum) en een 18de eeuwse kruisgang.
- Seligenstadt heeft voorts de resten van een Kaiserpfalz (zgn. Rode Kasteel, ca. 1235-1240, in 1938 gerestaureerd en ten dele herbouwd), huizen in vakwerkbouw en resten van stadsmuren met de Steinheimer Torturm (1603-1605; renaissance).
- In de omgeving een kleine waterburcht uit begin 18de eeuw.

Km 205 Uitrit 56 Autobahn Kreuz: Seligenstadt.	3 45	45 Aansluiting Sauerland route Dortmund / Geißen / Aschaffenburg	3
---	---	---	--

Km 207 Uitrit 57 Stockstadt.		B469 Seligenstadt – Groß Ostheim	3
-------------------------------------	--	--	--

Km 209 Uitrit 58 Aschaffenburg-West.		B8 Aschaffenburg. B8 Hanau.	3
---	--	--	--

Rivier de Main

- Belangrijkste zijrivier van de Rijn, 524 km lang, waarvan ca. 400 km bevaarbaar, stroomgebied 27200 km².
- Bronrivieren zijn de Witte Main (Fichtelgebirge) en de Rode Main (Fränkische Alb), die samenvloeien bij Kulmbach en als Ober-Main naar Bamberg stromen.
- Vanaf Aschaffenburg heet de rivier Unter-Main, stroomt door het Rijn-Main-industriegebied 'Frankfurt' en mondt bij Mainz uit in de Rijn.
- Tussen 1959 en 1992 is gebouwd aan het Main-Donaukanaal (677 km), dat de Main bij Bamberg en de Donau bij Kelheim met elkaar verbindt.

Km 216 Uitrit 59 Aschaffenburg-Ost.	Aschaffenburg Centrum U81 Volgen U81 gaat over in U85 na Markt - Heidenfeld U87 volgen uitrit 67 Helmstädt 3 richting Nürnberg	3
--	--	--

Aschaffenburg ± 65.000 inwoners.

- Gezien de ligging wel "De poort naar de Spessart" genoemd.
- De oude residentie van de Mainzer keurvorsten en aartsbisschoppen direct aan de rechter Mainoever gelegen, beheerst het stadsbeeld.
- Het heet Schloss Johannisburg.
- Ook de toren van de domkerk, de voormalige Stiftkirche St. Peter en Alexander beheerst mede het stadsbeeld.
- In het Kappitelhaus naast de kerk het museum met een verzameling van vondsten en kunstwerken uit de Romeinse tijd.
- Een bijzondere afdeling is een collectie van 403 soorten wandluizen, bijeengebracht door Dr. Singers, eens ambtenaar bij de gemeentelijke gezondheidsdienst.
- Tevens is bezienswaardig het "Pompejanum", een imitatie van het Castor en Polux huis in Pompeji.
- Het is één der grillen van koning Ludwig I van Beieren.

Uitrit 60 Goldbach.	Goldbach – Frankenthal.	
----------------------------	--------------------------------	---

Het Frankenthal

- Tussen de glooiende wijngaarden en beboste heuvels duiken schilderachtige dorpen en stadjes op.
- Huizen met felrode daken en vakwerk sieren deze streek met indrukwekkende steden zoals Würzburg, Bamberg, Nürnberg en Bayreuth.
- Fraai zijn de bisschoppelijke residenties, de kloosters, kerken en kastelen.
- De Romantische Straße voert langs middeleeuwse stadjes met als hoogtepunt Rothenburg ob der Tauber en Dinkelsbühl.
- In gezellige Weinstuben worden Frankenwijn en speciale biersoorten van lokale brouwerijen geserveerd.

- Uitgestrekte natuur gebieden zoals het Altmühltal, de Fränkische Schweiz en het Fichtelgebirge zijn een genot voor wandelaars en fietsers.
- De hoofdstad van Franken is Nürnberg, een stad met vele bezienswaardigheden.
- Vanaf de Kaiserburg heeft u een schitterend uitzicht op een wirwar van straatjes, hoge kerktorens en imposante gebouwen.

Km 220 Uitrit 61 Hösbach.	B26 Lohr a. Main.	
	U44 & U81 uitrit 64 Rohrbrunn.	

Voorbij de uitrit Aschaffenburg Ost begint een tocht door het onvolprezen, "Naturpark Bayerischer Spessart" Duitslands grootste aaneengesloten bosgebied.

"Naturpark Bayerischer Spessart"

- Het is 1300 km². Het gebied is door velen bezongen.
- De schrijver Wilhelm Hauff was één van hen.
- Hij schreef het sprookje "Das Wirtshaus im Spessart" dat mede door een verfilming zeer bekend werd.
- De weg loopt vervolgens over de Rohrbuchbrücke die 290 meter lang en 38 meter hoog is.
- De snelweg heeft hier het hoogste punt in de Spessart bereikt.
- Noordoostelijk van de weg bij de Geiersberg - 585 m hoog - in het natuurpark "Rohrberg" staan meerdere eiken en beuken die meer dan 300 jaar oud zijn.

Haslochtal

- Dan wordt het Haslochtal bereikt, waar de weg over de enorme Haseltalbrücke loopt, die 720 m lang en 68 m hoog is.

Km 223 Uitrit 62 Bessenbach-Waldaschaf.	U44 & U81 uitrit 64 Rohrbrunn.	
	Bessenbach – Waldaschaff.	

De Spessart

- Het natuurgebied omvat het bosrijkste middegebergte van Duitsland.
- De Spessart 171.000 hectare groot en het klimaat behoort tot het matigste landklimaat.

Km 232 Uitrit 63 Weibersbrunn.	Weibersbrunn.	3
--------------------------------	---------------	--

   Spessart. km 238	Spessart km 238 	3
--	---	--

Uitrit 64 Rohrbrunn.	U85 & U87 Uitrit 67 Helmstädt.	3
----------------------	--	--

Km 253 Uitrit 65 Marktheidenfeld.	B8 Markt Heidenfeld.	3
	B8 Wertheim.	

Bevolking – Bayern

- In Zuid-Beieren kunnen twee groepen worden onderscheiden in de bevolking.
- Ten westen van de Lech wonen de Schwaben, één van de drie stammen van Beieren.
- Door hun Germaanse/Alamanse oorsprong voelen de Schwaben zich niet echt Bayern.
- Zij zijn ook pas in 19de eeuw aan Beieren toegevoegd.
- Evenzo bewust van hun eigen land, volk en cultuur als de Bayern zijn ze toch nuchterder.
- Verder wordt hen vlijt en organisatievermogen toegeschreven.

Km 260 Uitrit 66 Wertheim-Lengfeld.	Toeristische route langs de Main:	3
	"De Nibelungenstraße".	

Wertheim ± 20.000 inwoners.

- Stad uit de middeleeuwen met b.v.
- Een burchtruïne (12de eeuw), een Stiftskerk (13de eeuw), de Engelsbrunnen (16de eeuw).

Nibelungenstraße

- Tussen Worms en Wertheim loopt over een afstand van 124 km de Nibelungenstraße.
- De route dankt zijn naam aan het Nibelungenlied, een lang verhalend gedicht dat door een onbekende dichter rond 1200 in het Middelhoogduits werd geschreven.
- Het is een klassiek heldenverhaal uit de Duitse literatuurgeschiedenis, dat voor een deel speelt aan het hof van de Bourgondische koningen in Worms.
- De kern van het verhaal is de bloedige ondergang van de held Siegfried en de vernietiging van het Bourgondische volk door de Hunnenkoning Attila.

Bayeren – Natuurbescherming

- Om een evenwichtig ecosysteem, kort gezegd het verband tussen de planten- en dierenwereld en het (niet-levend) milieu (van de mensenwereld), te houden, moet de natuur worden beschermd.
- Kijken we alleen even naar het bos.
- De waterverzorging van een gebied wordt danig verstoord door verregaande ontbossing.
- Bos behoedt de bodem voor uitdroging enerzijds en voor erosie anderzijds.
- Bomen zuiveren de lucht en regelen de luchtvochtigheid.
- Als te veel bos is gekapt, voor brandstof, bouw materiaal of in verband met ontginning, verdwijnt de humuslaag van de grond en zullen pogingen tot herbebossing moeizaam verlopen zonet onmogelijk zijn.
- Ook de samenstelling van bos is belangrijk.
- Naaldbomen alleen zijn uiteindelijk uitputtend voor de bodem, waardoor de opbrengst terugloopt.

Bayeren – Naturschutzgebiete

- Zijn gebieden waarin de gehele natuur wordt beschermd om ecologische, wetenschappelijke, natuurhistorische of heemkundige redenen (bijv. rotsgebieden, broedgebieden, kloven, dierenleefgemeenschappen).
- Het zijn doorgaans woeste gronden (niet gecultiveerd).
- Om het karakter en de landschappelijke schoonheid in stand te houden mogen geen veranderingen in het landschap worden aangebracht (bijv. wegen, bergbaantjes).
- De Naturschutzgebiete zijn vrij toegankelijk maar vergen een grote oplettendheid in de omgang met planten en dieren.
- Kleine Naturschutzgebiete in Zuid-Beieren zijn bijvoorbeeld moerassen en rivierlandschappen (Pupplinger Au).
- Grote Naturschutzgebiete liggen in het berggebied in de Allgäu: Hoher Ifen, Retterschwangtal Oytal/Bärgündle tussen Füssen en Garmisch-Partenkirchen: Ammergauer Berge in het Wettersteingebirge: Reintal en Schachen ten oosten van Mittenwald: Karwendelgebirge ten zuiden van Ruhpolding : Chiemgauer Berge

Km 275 Uitrit 67 Helmstadt.	B8 Würzburg.	
Km 279 Uitrit 68 Autobahnkreuz: Würzburg.	 Heilbronn Stuttgart	
Km 281 Uitrit 69 Würzburg-Kist.	B27 Würzburg. Kist.	

Würzburg ± 130.000 inwoners.

- Bekend als stad van de "Barok" en derhalve ook "de schatkamer van de barok" genoemd.
- In het centrum de Domkerk en de Neumünster kerk.
- De Domkerk bezit een reeks van 14de en 16de eeuwse grafmonumenten van de bisschoppen.
- Na die in de dom van Mainz de mooiste reeks van Duitsland
- In de Neumünster kerk het graf van de Ierse apostel St. Kilian die hier in 689 werd vermoord.

"Würzburg de Residenz"

- Een belangrijk en bekend gebouw is de door Balthasar Neumann in 1745 voltooide "Residenz".
 - Een zandstenen bouwwerk dat diende als residentie van de vorstbisschoppen.
 - Toen de Oostenrijkse keizer Frans Joseph het zag noemde hij het "een aardige woning!".
 - De blikvanger in het stadsbeeld is de vesting Marienberg.
 - Van oorsprong een "Fliehbürg" (vluchtplaats) uit de "Hallstattzeit".
-
- De vesting is gesticht in 1201 en tot het gereedkomen van de Residenz tevens gediend als verblijf van de vorstbisschoppen opvallend is het totaal van de vesting hoge steile muren, bastions en torens.
 - In de 17de eeuw tot een echte sterke vesting uitgebouwd op 130 m hoogte.
 - In de tuin van de vesting de "Mariakirche" één der oudste stenen gebouwen rechts van de Rijn, een in 706 ingewijde ronde kerk.
 - Naast dit kerkje het "Brunnerhaus" uit de 17de eeuw, gebouwd over de 166 m diepste middeleeuwse bronnen van Duitsland.
 - In het wapenhuis van de vesting is sinds 1947 het Mainfränkische museum ondergebracht, waarin zich het oudste nog lopende uurwerk ter wereld bevindt, gemaakt in 1330.
 - In de "Mariakapelle" aan de markt is bouwmeester Balthasar Neumann begraven.
 - Zeer bekend is ook de oude "Mainbrücke" versierd met heiligenbeelden.

Km 287 Uitrit 70 Würzburg-Heidingsfeld.	U39 Würzburg. B19 Igersheim.	3
--	---	--

 Würzburg. km 290	Würzburg. km 290 	3
---	---	--

Km 293 Uitrit 71 Würzburg-Randersack.	B13 Ochsenfurt.	
	B13 Würzburg.	

Bocksbeugelstrasse

- Voor wijnliefhebbers is een tochtje langs de zogenaamde Bocksbeutelstraße de moeite waard.
- De route leidt langs leuke dorpjes als Sulzfeld am Main en Dettelbach.
- Onderweg passeert u heuvelachtige wijnvelden, maar ook wat industrie.
- Het Schloß Veitshöchheim, dichtbij de Main, ligt acht kilometer van Würzburg en was van 1682 tot aan de secularisatie van 1803 de zomerresidentie van de bisschoppen.

Km 300 Uitrit 72 Rottendorf.	B8 Würzburg.	
	B8 Kitzingen.	

Franken

- Tussen de glooiende wijngaarden en beboste heuvels duiken schilderachtige dorpen en stadjes op.
- Huizen met felrode daken en vakwerk sieren deze streek met indrukwekkende steden zoals Würzburg, Bamberg, Nürnberg en Bayreuth.
- Fraai zijn de bisschoppelijke residenties, de kloosters, kerken en kastelen.
- De Romantische Straße voert langs middeleeuwse stadjes met als hoogtepunt Rothenburg ob der Tauber en Dinkelsbühl.
- In gezellige Weinstuben worden Frankenwijn en speciale biersoorten van lokale brouwerijen geserveerd.
- Uitgestrekte natuur gebieden zoals het Altmühltal, de Fränkische Schweiz en het Fichtelgebirge zijn een genot voor wandelaars en fietsers.

Duitsland Deel 5

Elten < > Passau

Deel 1 - De A3 van ABK Elten (grens) tot ABK Oberhausen (A2);

Deel 2 - De A3 van ABK Oberhausen (A2) tot ABK Koln Ost (A4);

Deel 3 - De A3 van ABK Koln Ost (A4) tot ABK Frankfurt (A5);

Deel 4 - De A3 van ABK Frankfurt (A5) tot ABK Biebelried (A7);

Deel 5 - De A3 van ABK Biebelried (A7) tot ABK Nurnberg (A9);

Deel 6 - De A3 van ABK Nurnberg (A9) tot Passau

Naar het begin van het document

Km 301 Uitrit 73 Autobahn Kreuz: Biebelried	3	7	Ulm - Kempten - Memingen. Kassel - Hannover - Hamburg	3
	7	7		

Romantische Strasse

- Min of meer parallel aan de snelweg A7 loopt de Romantische Strasse.
- Een eerste klas toeristische route.
- Ze vormt de verbinding tussen de Alpen bij Füssen en de Main bij Würzburg.
- Het charmante van deze route ligt in de afwisseling tussen lieflijk landschap en de vele middeleeuwse stadjes als,
- Bad Mergentheim, Creglingen,
- Rothenburg, Feuchtwangen,
- Dinkelsbühl, Nordlingen en Donauworth.

Rothenburg ob der Tauber

- In Rothenburg is het middeleeuwse stads-beeld haast volledig bewaard gebleven.
- Het oude centrum is in zijn geheel verboden terrein voor auto's; rondom loopt de bijna 3 km lange stadsmuur (14de-17de eeuw).
- Over een gedeelte van de muur kan gewandeld worden. Vanaf de Rödertor vormt de Rödergasse, een van de vele schilderachtige straten, een verbinding met het hart van de stad.

Km 310 Uitrit 74 Kitzingen.	Kitzingen.	3
	Volkach.	

Bad Kissingen

- Onder de 'groten der aarde' waren koning Ludwig II, Otto von Bismarck, tsaar Alexander en zijn echtgenote en vele andere illustere personen.
- Later volgden Tolstoj, baron Rothschild en Franz Jozef van Oostenrijk.
- De statige, witgepleisterde paviljoens, opgetrokken in classicistische stijl, geven het kuuroord Bad Kissingen ± 22.000 inwoners een voornaam en waardig karakter.
- Het stadje ligt in het dal van de Frankische Saale in de zuidelijke uitlopers van de Rhön.

- De geneeskrachtige bronnen die omstreeks 1740 door de bisschoppen van Würzburg werden ontdekt, gaven Bad Kissingen een geheel nieuwe impuls.

 Haidt. km 313	Haidt. km 313 3
--	---

Km 320 Uitrit 75 Wiesentheid.	B26 Schweinfurt B26 aansluiting op de B8 Neustadt.	3
--------------------------------------	--	--

Km 331 Uitrit 76 Geiselwind.	Links het Freizeitland Geiselwind. Diverse overnachtingshotels.	3
-------------------------------------	--	--

Geiselwind

- Bekend om het vogel- pony- en sprookjespark.
- Hier begint het Steigerwald is een "Naturpark" met een grootte van 1280 km².
- Landschap met hoogten tot 500 meter en verspreid liggende bossen en schilderachtig gelegen plaatsjes.
- Door de streek loopt de "Steigerwald -Höhenstrasse" van Neustadt ten zuiden van de weg tot Eltmann ten noorden van de weg en aan de Main gelegen.

Km 343 Uitrit 77 Schlüsselfeld.	Goedkoop ARAL tankstation DKV.	3
--	---------------------------------------	--

- Tijdens de rit over het volgende deel van de weg zien we links en rechts van de route vele vijvers.
- We zijn hier in een gebied waar "Spiegelkarpers" worden gekweekt.
- Deze vijvers worden "Himmelsteichen" genoemd omdat deze slechts gevoed worden door hemelwater ofwel regen.
- Deze vijvers ziet men in het dal van de rivier Ebrach die later overgaat in de Reiche Ebrach.
- Door dit dal is ook de snelweg aangelegd.

 Steigerwald. km 350	Steigerwald. km 350 3
--	---

Km 354 Uitrit 78 Höchststadt-Nord.	Höchststadt.	3
---	---------------------	--

Höchststadt - Nord

- De route voert nu verder door "den Aischgrund", genoemd naar het riviertje de Aisch.
- Ook hier vele vijvers voor de kweek van karpers.
- Gebakken of gekookte karpers zijn een specialiteit in deze streek.

Km 357 Uitrit 79 Pommersfelden.	B505 Bamberg	3
	Hochstadt	

Pommersfelden ± 2600 inwoners.

- Pommersfelden is bekend door het indrukwekkende, door Johann Leonard Dientzenhofer gebouwde (1711–1718) Schloss Weissenstein.
- Het barokke Schloss bestaat uit drie vleugels om een hof gelegen hoofdgebouw
- Het Schloss bezit een monumentaal trappenhuis, dat het grootste gedeelte van de middelste vleugel inneemt en, omgeven door open galerijen, tot het dak reikt;
- het werd door Johann Lukas von Hildebrandt (bouwer van Schönbrunn) uitgevoerd en geldt als een van de fraaiste baroktrappenhuisen in Duitsland.
- In het kasteel bevindt zich een schilderijen- en handschriftenverzameling.

Km 361 Uitrit 80 Höchststadt-Ost.	B470 Forchheim.	3
	B470 Neustadt a.d. Aisch.	

Höchststadt Ost

- Ongeveer 7 km verder ziet men rechts van de snelweg een spitse toren met vier neventorentjes.
- Het is de toren van de "Wehrkirche" van het dorp Hannberg.
- Het kerkhof van de kerk is omgeven door een verdedigingsmuur met torentjes Een wonderlijk bouwsel bij een kerkhof.

Km 370 Uitrit 81 Erlangen-West.	Erlangen industrieterrein.	3
	Overnachtingshotels aan de B3	

Erlangen ± 100.000 inwoners.

- In 1742 werd in het Residenzschloss van de Marktgraven van Kulmbach-Bayreuth de universiteit gesticht, zeer bekend is de uitgebreide bibliotheek.
- Heeft het oudste nog bespeelde baroktheater van Duitsland.
- Oude vluchtplaats van de Hugenoten (17de eeuwse Hugenotenwijk bestaat nog).
- Hoofdzetel en researchcentrum van de firma Siemens (elektrotechnische industrie).
- Gelegen aan het Main-Donaukanaal.
- In het stadsgebied van Erlangen twee "spaaersluizen" die elk een hoogte van 18,5 m moeten overwinnen voor de scheepvaart.
- Lengte sluizen : 190 m; breedte : 12 m.
- In het noorden van de stad de oudste spoorwegtunnel van Duitsland gebouwd in de jaren 1841-1844 voor de spoorlijn Nürnberg-Bamberg.
- Juist over het Main-Donaukanaal links van de weg aan het kanaal de grote elektriciteitscentrale de "Franken II", die gestookt wordt met gemalen Duitse steenkolen met een capaciteit van 400.000 kw.

 Aurach. km 376	Aurach. km 376 	3
---	---	--

Km 381 Uitrit 83 Autobahn Kreuz: Fürth-Erlangen.	3	73 Erlangen - Bamberg - 70	3
	73	73 Nürnberg Voetbalstadion	

Fürth ± 97.400 inwoners.

- Ligt op de samenvloeiing van de rivieren de Rednitz en Pegnitz.
- De eerste spoorweg in Duitsland werd gebouwd tussen Fürth en Nürnberg en in 1835 geopend, industrie en handelsstad.

Industrie

Radioartikelen; spiegelglas; optische apparatuur en speelgoed.

Optische industrie

- In de 14de eeuw begon men brillen te maken thans een weekproductie van tienduizenden brillenglazen.
- Het is de firma Carl Zeiss Optische Werke die hieruit is voortgekomen men heeft een voorraad van 80.000 verschillende brillenglazen
- De firma heeft de eigen machines ontwikkeld ieder gewenst brillenglas dat niet voorradig is,
- kan binnen luttele seconden met een computergestuurde machine worden gemaakt men vervaardigt ook lenzen voor diverse andere apparatuur.

Speelgoedindustrie

- De belangrijkste is : Noris-Spiele, Druckereien-und Spiele-Fabrik, George Reulein GmbH & Co KG één der oudste fabrieken van Duitsland in deze branche reeds vele geslachten maakt deze familie speelgoed.
- Van poppen tot kinderdrukkerijen en elektronisch speelgoed in de oorlog werden de fabrieken in Fürth en Nürnberg verwoest,
- Maar in 1946 werd met de herbouw begonnen het fabrieksprogramma heeft een sortiment van 200 verschillende spelen, dat de laatste jaren is uitgebreid met elektronisch speelgoed.

Versierde fonteinen in de Fränkische Schweiz

- Elk jaar worden rond de paasdagen in de dorpen en stadjes van de Fränkische Schweiz de fonteinen versierd.
- Dit gebruik vond omstreeks 1850 voor het eerst plaats.
- In de plaatsen Forchheim, Bamberg, Bayreuth en Pegnitz heeft u de meeste kans om uitbundig versierde fonteinen aan te treffen.
- Al in de 18de eeuw werden er tijdens de paasdagen aan het bronwater geneeskrachtige gaven toegedacht.
- Wie het paaswater dronk, werd voor ziektes gespaard.
- In huis hield het water allerlei ongedierte tegen.
- De hoogvlakte van de Fränkische Schweiz was van nature arm aan water.
- Van ver moest het aangevoerd worden en het bronwater werd tot op 100 meter diepte aangeboord.
- Water was van levensbelang en het is dan ook niet verwonderlijk dat juist in een gebied als de Fränkische Schweiz aan het water allerlei positieve krachten werden toegeschreven.
- Tegenwoordig worden tijdens de paasdagen de fonteinen feestelijk opgetuigd om toeristen en passanten te trekken.
- Slingers van gekleurde eieren, die tegen de regen met lak zijn bespoten, sieren de fonteinen, waarop in het midden een grote kroon is geplaatst.
- Voorts worden ze behangen met bloemen en papieren slingers.
- Rond de oude fontein op het dorpsplein vinden allerlei festiviteiten plaats, zoals optredens van muziekkapellen, dansfeesten en folklore (oude kostuums).

Km 385 Uitrit 84 Tennenlohe.	B4 Erlangen.	3
	B4 Nürnberg (Vliegveld Nürnberg).	

Tennenlohe

- De route verloopt nu tot Kreuz Nürnberg langs de rand van het "Sebalder Wald" en van deze kruising tot Kreuz Altdorf door het "Lorenzer Wald".
- De bossen worden gevormd door grote sparren met name, en dennen.
- Vanaf de middeleeuwen is dit het gebied waar de imkers uit Nürnberg hun bijenvolken hielden.
- Honing was toen een veel gebruikt zoetmiddel en belangrijk bij de bereiding van de ook thans nog bekende "Nürnburger Lebkuchen".
- Suikerriet werd eerst bekend tijdens de periode van de kruistochten.

Km 394 Uitrit 85 Nürnberg-Nord.	B2 Heroldsberg.	3
	B2 Nürnberg.	

Nürnberg ± 500.000 inwoners.

- Na München de belangrijkste industrie en handelsstad van Zuid-Duitsland.
- Van grote betekenis zijn de volgende industrieën.
- Elektrotechnische, Optische, Fijn mechanisatie, Speelgoed en Potloden.
- Één der mooiste oude steden van Duitsland gelegen op beide oevers van de rivier de Pegnitz.
- De oude stadskern werd in de tweede Wereldoorlog zwaar beschadigd doch de oude stadswallen bleven bewaard, terwijl de schade grotendeels is hersteld.
- Het stadsbeeld wordt beheerst door het oude slot aan de noordrand van de stad.
- Bijzondere beurs voor hobbyisten.
- Na de oorlog werden hier de oorlogsmisdadigers respectievelijk leiders van het derde Rijk door het Internationaal Military Tribunaal veroordeeld.

Km 398 Uitrit 86 Nürnberg-Behringersdorf.	B14 Frankenstadion (Voetbal).	
	B14 Hersbruck.	

Het bekende proces van Nürnberg

- Het tribunaal werd gevormd door vier rechters een Amerikaan, een Brit, een Rus en een Fransman.
- Voornaamste aanklachten : misdaden tegen de vrede; oorlogsmisdaden en misdaden tegen de mensheid.
- Bekende namen in deze processen zijn : Göring, Von Ribbentrop, Keitel, Seyss-Inqart en Hess.

"Machinefabriek Augsburg - Nürnberg AG" (M.A.N.)

- Het hoogtepunt van deze onderneming was de bouw van de eerste -dieselmotor- ter wereld die in enge samenwerking met Rudolf Diesel werd ontwikkeld (1893-1897).
- Enkele bekende musea in Nürnberg zijn speelgoedmuseum, tinfiguren kabinet van Harald Keibel, verkeersmuseum en het postmuseum (onderdeel verkeersmuseum).

Km 399 Uitrit 87 Nürnberg-Mögeldorf.	Schwaig bei Nürnberg.	
	Centrum Nürnberg.	

Nürnberg ligt op een hoogte van 290 m.

- De stad ligt aan de rivier de Pegnitz en heeft ± 505 000 inwoners.
- Nürnberg behoort tot de grootste drie steden van Beieren.
- De stad, die tot de Tweede Wereldoorlog tot de best bewaarde grote steden uit de bloeitijd van de Duitse middeleeuwen behoorde, werd door een luchtaanval op 2 jan. 1945 grotendeels verwoest.
- Bij de wederopbouw is van het historische stadsplan uitgegaan.
- De belangrijkste herbouwde of gerestaureerde historische bouwwerken zijn de stadsmuren (4 km), met torens en burcht (Kaiserburg, 11de -16de eeuw) met romaanse kapel (1190-1220).

Duitsland Deel 6

Elten < > Passau

Deel 1 - De A3 van ABK Elten (grens) tot ABK Oberhausen (A2);

Deel 2 - De A3 van ABK Oberhausen (A2) tot ABK Koln Ost (A4);

Deel 3 - De A3 van ABK Koln Ost (A4) tot ABK Frankfurt (A5);

Deel 4 - De A3 van ABK Frankfurt (A5) tot ABK Biebelried (A7);

Deel 5 - De A3 van ABK Biebelried (A7) tot ABK Nurnberg (A9);

Deel 6 - De A3 van ABK Nurnberg (A9) tot Passau

Naar het begin van het document

Km 403 Uitrit 88 Autobahn Kreuz: Nürnberg.	 	 München naar Berlijn.	
Km 411 Uitrit 89 Autobahn Kreuz: Altdorf.	 	 Praag - Pilzen - Nürnberg - Heilbronn - Walldorferkreuz 	

Fränkische Alp

- De Fränkische Alp behoort tot de grote Midden-Europese Middelgebergten, die in de Juratijd (140200 miljoen jaren terug) uit een zee ontstonden.
- Langs de route van de A3 vinden we de oudste lagen in het gebergte nl. tussen Altdorf en Neumarkt.
- Het heet de Schwarzer Jura met leisteen en mergel.
- Tussen het Pilsachdal en het Deusmauerer Moor wordt in de dalen de voor de Braun Jura zone karakteristieke ijzerhoudende bruine zandsteen gevonden.
- In de hogere lagen tussen Vetburg en Parsberg, een gebied dat als de Weiszjura wordt aangeduid, treft men kalksteen en Frankendolomiet aan.
- De schrale bodem heeft tot gevolg gehad dat dit gebied maar dun bevolkt is.
- Dit heeft weer tot gevolg gehad dat hier ten noorden van de snelweg een groot oefenterrein, Hohenfels genaamd, voor het leger is aangelegd.
- 4 Km voor de volgende uitrit, rechts van de snelweg is de grote zendmast Dillberg van de Bayerischen Rundfunk op de achtergrond te zien.
- Tevens is aan deze kant van de weg de burchtruïne Haimburg te zien, die op een beboste hoogte van 549 m boven de zeespiegel staat.

Km 415 Uitrit 90 Altdorf-Burgthann.	Altdorf.	
--	----------	---

Altdorf / Burgthann

- Het dorp Altdorf ligt direct links van de weg, één der oudste nederzettingen in deze regio.
- Van 1622 tot 1809 was het een universiteitsstadje dat bekende mannen voortgebracht heeft zoals Godfried Wilhelm Leibnitz, Duits filosoof en wis- en natuurkundige, historicus, jurist en theoloog.
- Ook de bekende veldheer Wallenstein studeerde hier (dertig jarige oorlog) maar moest de universiteit verlaten daar hij zich niet volgens de huisregels wenste te laten "ringeloren".
- Vanaf de weg ziet men de toren van de Pfarrkirche en daarvoor het raadhuis.

Km 422 Uitrit 91 Oberölsbach.	Oberölsbach.	
-------------------------------	--------------	---

Oberölsbach

- We zijn hier in een gebied gekomen dat de Oberpfälzer Jura wordt genoemd.
- Het is een noordelijk deel van de Fränkische Alb.
- Het boerderij type wordt hier gevormd door een bepleisterd stenen huis geaccentueerd door kleine vensters en een witte band.

Km 428 Uitrit 92 Neumarkt in der Oberpfalz.	B299 Neumarkt – Centrum.	
--	---------------------------------	---

Neumarkt ± 31.000 inwoners.

- De mooie Hofkerk Maria Hemelvaart is een stille getuige van de periode dat Neumarkt nog residentiestad was (15de -16de eeuw).
- Ter laatsse de bekende firma G.A. Pfeleiderer die reeds vele tientallen jaren de grootste leverancier van houten en betonnen dwarsliggers is van de Duitse spoorwegen.
- Even voorbij de uitrit Neumarkt passeren we de Pilsach-Talbrücke met naar het zuiden uitzicht op de Burchtruïne Wolfstein gelegen in een heuvelachtig bosgebied op 580 meter hoogte.
- Op een hoogte van 562 meter verloopt de snelweg nu over het hoogste punt van de Fränkische Jura.
- Het is een fraaie omgeving met hoogten tussen 500 en ruim 600 meter.

   Jura. km 440	Jura. km 440
---	---

Het Beierse en het Opperpaltse Woud

- Tussen het Fichtelgebirge in het noorden en de Donau in het zuiden strekt zich over een lengte van 230 km een grote beboste bergketen uit, waardoor over de volle lengte de grens tussen Beieren en Tsjechië en Slowakije loopt.
- Aan de Duitse kant van de grens heet het zuidelijke deel Bayerischer Wald en het noordelijke Oberpfälzer Wald.
- Aan de andere kant van de grens heet het gebergte Böhmerwald.
- De kam van het gebergte vormt de waterscheiding tussen de toevoergebieden van de Elbe en de Donau, en dus deels ook tussen de Noordzee en de Zwarte Zee.
- De hele bergketen is een typisch bosgebergte.
- Alle hoogtes, hellingen en dalen zijn bedekt met dichte bossen, waar slechts een paar kale toppen boven uitkomen (zoals het hoogste punt, de Grosser Arber, 1456 m).
- In 1970 werd een 12.000 ha groot stuk van het Beierse Woud tot Nationalpark uitgeroepen, het eerste nationale park in de Bondsrepubliek.

Km 445 Uitrit 93 Velburg.	Velburg.	
----------------------------------	-----------------	---

Velburg

- Het stadje Velburg ligt in een laagte links van de weg aan de voet van de 612 meter hoge Schlossberg nog gedeeltelijk ommuurd.
- Het stadsbeeld wordt beheerst door de in barokstijl gebouwde Pfarrkirche St. Johannes Baptist met een "uientoren".
- Op de achtergrond doch nauwelijks zichtbaar het zgn. Hohltor, een groot hol in de witte steen van de Weisjura.
- Noordelijk hiervan is de ingang van de in 1895 ontdekte König-Otto-Höhle, die tot de mooiste druipsteengrotten van Europa behoort.

Uitrit 94 Parsberg.	Parsberg.	
---------------------	-----------	---

Bayerischer Wald (Beierse Woud)

- Het dunbevolkte en uitgestrekte Bayerischer Wald (oppervlakte ± 130 km²) is een schitterend gebied met veel wandelmogelijkheden.
- Het gebied grenst aan het eveneens dunbevolkte en voor wandelaars aantrekkelijke Boheemse Woud in Tsjechië.
- In het Beierse Woud heeft u een keuze uit ruim 200 kilometer aan wandelpaden en wegen.
- Het spreekt voor zich dat natuurliefhebbers er een aangename tijd kunnen doorbrengen.
- In de wijde omtrek is geen industrie te bekennen, ook niet in het Tsjechische gebied, zodat de natuur er nog niet zo te lijden heeft als op veel andere plaatsen.
- Denkt u er aan dat een gedetailleerde wandelkaart van het Beierse Woud en de overige dichte bosgebieden geen overbodige luxe is.
- De bossen zijn uitgestrekt en erg verlaten en u kunt er gemakkelijk de weg kwijtraken.
- Het uitgestrekte middelgebergte wordt niet overspoeld met toeristen, zodat u er rustig kunt ronddwalen en 's avonds op zoek kunt gaan naar een overnachtings plaats in een boerendorp of nabijgelegen stadje.

Uitrit 95 Beratzhausen.	Beratzhausen.	
-------------------------	---------------	---

De Ostmarkstraße

- Deze voert door een aaneenschakeling van bijzondere, bosrijke natuurgebieden.
- Eén daarvan is het Oberpfälzer Wald, dat vele wandelmogelijkheden biedt; sommige paden beginnen al bij een parkeerplaats langs de route.
- Verder naar het zuiden ligt het grote Bayerischer Wald, een nationaal park waar de natuurbescherming bijzondere aandacht krijgt.
- Om dit prachtige gebied te voet te verkennen kunt u gebruik maken van talloze gemarkeerde wandelingen.

Uitrit 96 Laaber.	Laaber.	
-------------------	---------	---

Bayerischer Wald (Beierse Woud) deel II

- De belangrijkste toegangswegen naar het park vindt u bij Cham, Deggendorf, Spiegelau, Finsterau en Neuschönau.
- Door het gebied voert de Ostmarkroute, die vanaf het Oberpfälzer Wald in het noordoosten naar het zuidelijkste puntje van het Beierse Woud leidt.
- Onderweg passeert u kleine, verstilde dorpen, stadjes met marktpleinen, kerken en historische huizen en gehuchten met grote boerenhoeven.
- Het grootste gedeelte van het Nationalpark Bayerischer Wald bestaat uit dikke naaldbossen en heuvels en bergen met een hoogte tussen de 600 en 1453 meter.
- Behalve veel naaldbomen, komen er ook gemengde bossen en terreinen met overwegend loofbomen voor.
- Kleine riviertjes en snelstromende beken doorsnijden de dichtbegroeide hellingen.

Uitrit 97 Nittendorf.	 Hemau Regensburg.	
-----------------------	--	---

Km 489 Uitrit 98 Sinzing-Donau.	Sinzing.	
---------------------------------	----------	---

Sinzing

- Gelegen aan de monding van de Schwarzer Laaber en Donau.
- Bij deze plaats loopt de autosnelweg over de Donau via een 930 meter lange brug met een 50 meter hoge staalconstructie.
- Deze brug behoort tot de langste bruggen met deze constructie in Duitsland.

De Donau

- Ontspringt in Het Zwarte Woud bij Donaueschingen
- Stroomt na 2850 km in de Zwarte Zee
- Het is na de Wolga, 3180 km, de langste rivier van Europa.

Km 492 Uitrit 99 Autobahn Kreuz: Regensburg.	3 93	93 Dreieck Holledau. 9 München.	3
Km 494 Uitrit 100a Regensburg/Klinikum.	Uitrit Regensburg Ziekenhuis.		3

Regensburg

 ± 130.000 inwoners

- De Stad ligt op punt van samen vloeïng van de rivier de Regen en de Donau, doch tevens stroomt hier de rivier de Naab in de Donau.
- Hoofdstad van de Oberpfalz.
- Na de Elbetunnel in Hamburg, de langste autobaanntunnel van Duitsland en de enige in het land Beieren.
- In het stadsbeeld overheerst de Dom opgebouwd uit kalk- en zandsteen uit de Donau vlakte, St. Peter in de 13de eeuw is de bouw gestart.
- Is met de twee torens het belangrijks in gotische bouwstijl opgetrokken gebouw, één van de belangrijkste gotische kerken van Duitsland.
- Heeft grote betekenis gehad als handelsstad, maar is in de 14de eeuw overvleugeld door de steden Augsburg en Nürnberg.
- Heeft een 2000 jaar oude historie achter zich in de tweede Wereldoorlog zwaar beschadig doch geheel gerestaureerd.
- Gesticht als bisdom door de heilige Bonifatius in 739.
- Door Karel de Grote tot de belangrijkste stad van de Karolinger koningen gemaakt in Zuid Duitsland.
- In 1810 werd de stad beschoten door de troepen van Napoleon en kwam later in handen van Beieren.
- Bekendheid geniet ook de "Steinere Brücke" gebouwd over de Donau in de jaren 1135-'47, die 310 m lang is.
- Geldt als meesterstuk van middeleeuwse ingenieurskunst en symboliseert de belangrijke plaats die Regensburg innam als de handelsmetropool van Zuid Duitsland.

Km 497 Uitrit 100b Regensburg-Burgweinting.	 Centrum.	
--	--	---

Enkele historische gebouwen

- Altes Rathaus het enige niet kerkelijke gebouw in Europa dat gedurende 600 jaar niet is veranderd.
- Porta Praetoria is een Romeinse poort en hoogste Romeinse bouwwerk in Duitsland.
- De vorsten van Thurn und Taxis hebben de stad een verzameling van paardenstallen en historische wagens nagelaten, die zeer de moeite waard is.
- De vorsten van Thurn und Taxis zijn de grondleggers van een regelmatig postverkeer in Duitsland en daarmee in Europa.
- Regensburg bezit Duitslands eerste zwembad met een dak gemaakt van Trevira doek, dat kan worden opgerold.
- In 5 minuten kan het doek worden opgerold en worden aangebracht (afhankelijk van de weersgesteldheid).
- Opgerold hangt het in een 8 meter lange zak aan de 42 meter hoge mast.
-

Km 498 Uitrit 101 Regensburg-Ost.	 Naturpark Obere Bayerische Wald	
-----------------------------------	---	---

Nationaal Park Beierse Woud =

www.nationalpark-bayerischer-wald.de

- In de deelstaat Beieren in het zuidoosten van Duitsland werd in het jaar 1970 het eerste nationale park van Duitsland gesticht, dat in 1997 tot thans in totaal 243 vierkante kilometer oppervlak werd uitgebreid.
- Het Beierse Woud vormt samen met het in het oosten aangrenzende Nationaal Park Šumava (Bohemer Woud) het grootste aaneengesloten beschermde bosgebied van Midden-Europa.
- Een net van meer dan 300 km goed bewegwijzerde wandelpaden, bijna 200 km fietspaden en rond 80 km langlaufloipen ontsluit voor toeristen zowel 's zomers als 's winters de karakteristieke natuurschoonheden van het nationale park.

Km 502 Uitrit 102 Neutrabling.

Neutrabling.

 3

Neutraubling

- Links van de weg het dorp Barbing.
- Op de achtergrond de Walhallatempel, staande op een 96 m hoge heuvel aan de rand van de Donauvlakte.

Walhallatempel

- Imitatie van het Pantheon van Athene in opdracht van koning Ludwig I (1830 -1842) van Beieren.
- Gebouwd naar ontwerp van de architect Leo von Klenze ook genoemd "Tempel Deutscher Ehren".
- Afmetingen: 125 meter lang en 25 meter breed.
- In de tempel zijn de busten en namen van belangrijke personen uit Duitsland op gesteld.
- Nieuwe bustes mogen slechts worden geplaatst na toestemming van de staat Beieren, en slechts van personen die 50 of meer jaren geleden zijn overleden
- De tempel is bereikbaar via een trap met 358 treden, ook per auto bereikbaar, "Nationaal Denkmal" gemaakt uit marmer.

Km 505 Uitrit 103 Rosenhof.

 B8 Oude Bundesstrasse naar Passau

 3

Rosenhof

- Links wordt het begin van het Bayerischer Wald steeds beter zichtbaar.

Nationaal Park Beierse Woud

- 'De natuur zijn gang laten gaan', zo luidt de filosofie van het Nationaal Park Beierse Woud, en inderdaad – hier kan de natuur zich over een oppervlak zo groot als nergens anders in Europa beschikbaar, volgens zijn eeuwige, geheel eigen wetten volledig vrij ontwikkelen.
- Bezoekers zijn hier van harte welkom en worden uitgenodigd om de spannende processen bij het ontstaan van een nieuwe wildernis van heel dichtbij mee te beleven.
- De bergtoppen bieden een grandioos panorama over de schier eindeloze bossen van het Beiers-Boheemse grensgebergte.
- Daarnaast kan het Nationaal Park Beierse Woud bogen op moerasgebieden die met een waas van geheimzinnigheid zijn omgeven, op kristalheldere beekjes en het enige gletsjermeer van het nationale park, de Rachelsee.
- Naast de oeraluil, de raaf en de oehoe die hier opnieuw inheems zijn geworden, behoren de visotter, het auer- en hazelhoen, de dwerguil en de drieteenspecht tot de inheemse diersoorten.

Km 514 Uitrit 104a Wörth-Wiesent.	U32 & U71 naar de B8 Passau.	
	U30 & U69 naar Regensburg.	

Bayerischer Wald

- Het op één na grootste en hoogste Middelgebergte van Duitsland.
- De afwezigheid van industrie d.w.z. zware en grote industrie en het ontbreken van grote en drukke wegen garanderen rust in dit grootste bosgebied van midden Europa.
- De hoogste toppen zijn in het grensgebied met Tsjechië (1300-1500 meter), en de wouden het dichtst.
- Een dun bevolkt gebied, men leeft van bos bouw- houtbewerking- en glasindustrie.
- Het Bayerischer Wald is één der oudste gebergten der aarde.
- Het bestaat hoofdzakelijk uit de gesteenten Gneis, Graniet en Leisteen.
- In de oertijd waren de bergen van het Bayerischer Wald, hoger dan de Alpen.

Km 518 Uitrit 104b Wörth-Ost.	Wörth aan de Donau.	
--------------------------------------	----------------------------	---

Wörth. (Donauvlakte)

- De naam Donau is van Keltische oorsprong en betekent "Vruchtbare".
- De Donauvlakte is een zeer vruchtbare streek.
- De boeren in deze streek zijn dan ook "hereboeren" die op grote hofsteden wonen.
- Velen bezitten een eigen machinepark waarin vaak vele honderd duizenden zijn geïnvesteerd.
- De grote suikerfabrieken in Regensburg en Plattling de krachtvoeder fabrieken en de aardappel verwerkende industrie zijn goede afnemers van de landbouwproducten die in de Donauvlakte worden verbouwd.
- Naast de landbouw is het fokken van vee en varkens een belangrijk gegeven terwijl in het dal van de rivier de Rott ook het fokken van de bekende Rottaler paarden een goede bron van bestaan geeft.

Km 528 Uitrit 105 Kirchroth.	Kirchroth.	
-------------------------------------	-------------------	--

Na het passeren van de uitrit zien we links het klooster St. Tiburtis en het slot Helmberg.

Donau de internationale positie

- De positie van de Donau als internationale verkeersweg heeft voor het eerst een algemene regeling gevonden in het Parijse verdrag van 30 maart 1856, dat een einde maakte aan de Krimoorlog.
- Dit verdrag verklaarde de beginselen van het Congres van Wenen (1815) nopens de vrijheid van scheepvaart op internationale rivieren van toepassing op de Donau (art. 15).
- Uit gedelegeerden van de verdragsstaten werd een Europese Donau-Commissie samengesteld voor het bevaarbaar maken van de neutraal verklaarde mondingen.
- De Berlijnse Congre sakte van 1878 breidde het neutraliteitsregime vanaf de mondingen uit tot de IJzeren Poort.
- Bij het vredesverdrag van St-Germain (1919) werd de Donau van Ulm af internationaal verklaard.
- Een definitief regime kwam in 1921 te Parijs tot stand; dit omvatte ook zijrivieren en kanalen, en bevestigde de vrije scheepvaart voor alle landen.
- Het stroomgebied werd bij Braila in twee delen verdeeld: tot de Zwarte Zee onder gezag van de Europese Donau-Commissie en vanaf Braila stroomopwaarts met de zijrivieren en kanalen, waar het toezicht werd uitgeoefend door een in het Verdrag van St-Germain ingestelde Internationale Commissie.
- Na de Tweede Wereldoorlog nam de Sovjet-Unie, door het bezit van Bessarabië en de bevaarbare noordelijke monding Donau-mogendheid geworden, een overheersende positie in.
- Op de Donau conferentie van Belgrado (1948), waaraan de Sovjet-Unie, Tsjechoslowakije, Hongarije, Bulgarije, Frankrijk, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten deelnamen, kwam de Donau conventie tot stand, die voorziet in de vrije vaart op de Donau en in de instelling van de Donau Commissie, die een coördinerende en controlerende taak heeft (secretariaat in Boedapest).
- De controle op de rivier is in handen van de oeverstaten.
- In 1960 trad Oostenrijk tot de Donau conventie toe.

Km 534 Uitrit 106 Straubing.	B20 Straubing.	3
	B20 Cham / Furth i. Wald.	

Straubing ± 48.000 inwoners.

- Kruisning van de Bundesstrassen Frankfurt/ Wenen en München/Praag, derhalve een belangrijk kruispunt van wegen (B20 en B8).
- De ligging op dit kruispunt van wegen heeft tot de ontwikkeling van de plaats bijgedragen.
- De Romeinen maakten hier een militaire vesting.
- Middelpunt van de vruchtbare Donauvlakte, het "Gäubodens" genoemd.
- Toegangspoort tot het Bayerischer Wald.
- De 68 meter hoge stadstoren (met 5 torentjes) werd gebouwd in de periode 1316-1393, is het symbool van de stad en middelpunt van het centrum, het stadsplein omgeven met mooie oude huizen.
- Bezienswaardig is ook de "Dreifaltigkeitssaule" met twee bronnen die in 1709 werd opgericht na een pestepidemie.

	Bayerische Wald km 541	Bayerische Wald km 541 	3
---	------------------------	--	--

Km 543 Uitrit 107 Bogen.	Viechtach.	3
	Bogen.	

Bogen

- Van grote historische betekenis is de Bogenberg bij de plaats.
- De berg is één van de oudste plaatsen in Beieren geweest waar in de oudheid reeds een nederzetting was, op de Berg een pelgrimskerk uit 1473.
- Reeds sinds 1104 vinden er bedevaarten naar deze kerk plaats, waar een Maria beeld het doel van de bedevaartgangers is.
- Reeds meer dan 500 jaar dragen boeren uit het dorp Holzkirchen (60 km) jaarlijks een 13 meter hoge kaars, rechtop gehouden, de berg op.

Km 549 Uitrit 108 Schwarzach.	Schwarzach. Niederwinkling.	3
--------------------------------------	--	--

Metten

- Hierna wordt de "Zügelgurtbrücke" over de Donau gepasseerd, met een lengte van 620 meter.

Uitrit 109 Metten.	Metten.	3
---------------------------	----------------	--

Donaubrücke Metten - Deggendorf

- Één der elegantste hangbruggen van Duitsland.
- Gebouwd in een hoek van 50 graden over de rivier.
- De totale lengte is 847,5 meter en is onder te verdelen in een brug over land van 412,5 meter, en een overspanning zonder peilers over de rivier van 435 meter lengte.
- De brug zelf bestaat uit een driekante buis van 14 meter breedte en 4,5 meter hoogte.
- Een technische bijzonderheid is de 80 meter hoge "pylonstaander" die een doorsnede heeft van 1 meter 20.
- Deze is dertig meter diep in het "Gneisgesteente" vastgezet.
- Voor de grote rivieroverspanning werd 20.000 m³ staalbeton gebruikt.

Km 558 Uitrit 110 Autobahn Kreuz: Deggendorf.	3 92	92 Landau - Landshut – München.	3
--	---	---	--

Deggendorf

 ± 30.500 inwoners.

- Het is de eigenlijke poort tot het Bayerischer Wald.
- Reeds in 750 werd hier een nederzetting gebouwd.
- In 1242 kwam deze nederzetting in bezit van de hertogen van Beieren, die evenals in Straubing, daarnaast een nieuwe, architectonisch doordachte stad grondvesten (13de eeuw).
- Van de middeleeuwse bouwwerken is niet al te veel meer over, wel echter enkele kerken.
- Het stadscentrum is de "Stadtplatz, waaraan o.a. het stadhuis staat.

Km 572 Uitrit 111 Hengersberg.	B533 Hengersberg - Grafenau .	3
	U85 Osterhofen B8	

- Het klooster met kerk werd in 731 gegrondvest.
- De torenspitsen werden in 1813 door blikseminslag vernield.
- Het klooster was in de middeleeuwen één der belangrijkste kloosters in Beieren.
- Tegenwoordig is het klooster opnieuw bekend geworden en wel door de "retraitebijeekomsten".

Uitrit 112 Iggensbach.	Iggensbach.	3
-------------------------------	--------------------	--

Uitrit 113 Garham-Vilshoven.	Dreiburgenland.	3
-------------------------------------	------------------------	--

Uitrit 114 Aicha vorm Wald.	Schloss Aicha vorm Wald.	3
	Pullmann-City (Western-Freizeit).	

Km 603 Uitrit 115 Passau-Nord.	3
---------------------------------------	--

Passau - Nord ± 60.000 inwoners.

- De stad heeft vele oude en bezienswaardige kerken waarvan de Dom St. Stephan (8ste eeuw) er één is hier in bevind zich het grootste kerkorgel ter wereld met 17.000 pijpen en 230 registers.
- Langste pijp, 11 meter; 50 cm doorsnee en weegt 306 kg
- Beneden de vesting Oberhaus werd in de 13de eeuw een nieuwe vesting gebouwd de "Veste Niederhaus" die na een verwoesting in de 15de eeuw, later weer werd opgebouwd.
- Hierna wordt de grens met Oostenrijk bereikt.
- De grenspassage gaat over de 670 m lang brug over de Inn.

- Gelegen aan de samenvloeiing van Donau, Inn en Ilz.
- Gezien de ligging telt Passau tot de mooiste steden van Duitsland.
- Als bisschopszetel had de stad vele eeuwen grote betekenis.
- In de 1ste eeuw bouwden Keltische volken op de door water beschutte landtong tussen Donau en Inn de vesting Boiodurum.
- De Romeinen bouwden er in 80 na Christus een militaire versterking die zij in het jaar 280 stroomopwaarts langs de Inn verplaatsten.
- Einde van de 2de eeuw bouwden de Romeinen de nederzetting Batavis op de bomberg, waaruit zich de stad Passau heeft ontwikkeld.
- In 740 vestigde paus Greor III in Passau een bisdom.
- In 1217 werd Passau een vorstbisdom.
- Door een opstand van de burgers werd bisschop Ulrich in 1219 gedwongen boven de stad een sterke burcht te bouwen de "Veste Oberhaus" genoemd, van waar uit de stad beheerst kon worden.
- De stad heeft een 2000-jarige geschiedenis en kan er zich op beroemen de culturele geschiedenis van Beieren en daarmee van Duitsland mede te hebben bepaald.

   Donautal. km 605	Donautal km 605 3		
Grensovergang met Oostenrijk	3 8	8 Wels 1 Linz – Wenen.	3